

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMAS

1994 m. liepos 18 d. Nr. I-549
Vilnius

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS ASMENYS

1 straipsnis. Teisė gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją

Teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją turi nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai, kurie šio įstatymo nustatytą laiką buvo privalomai draudžiami arba patys draudėsi valstybiniu socialiniu pensijų draudimu.

Nuolatiniais Lietuvos Respublikos gyventojais laikomi Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą arba kurie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Vyriausybės nustatyta tvarka yra pripažinti turinčiais nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, arba nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys užsieniečiai.

Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys užsienyje, turi teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, kai tai nustatyta tarpvalstybinėmis sutartimis arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvoje nuolat gyvenantys užsienio piliečiai ir asmenys be pilietybės turi vienodą teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją pagal šį įstatymą, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai arba tarpvalstybinės sutartys nenustato kitokių šių asmenų pensinio aprūpinimo sąlygų.

Užsienyje nuolat gyvenantys kitų valstybių piliečiai ir asmenys be pilietybės, kurie šio įstatymo nustatytą laiką buvo privalomai draudžiami arba patys draudėsi valstybiniu socialiniu pensijų draudimu, turi teisę gauti valstybines socialinio draudimo pensijas pagal šį įstatymą, jei tai numatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1112](#), 2002-10-01, Žin., 2002, Nr. 101-4491 (2002-10-23)

Nr. [IX-1298](#), 2003-01-21, Žin., 2003, Nr. 14-538 (2003-02-07)

2 straipsnis. Asmenys, draudžiami valstybiniu socialiniu pensijų draudimu

Valstybiniu socialiniu pensijų draudimu privalomai draudžiami:

1) gaunantys atlyginimą už darbą asmenys: dirbantys pagal darbo sutartį, einantys narystės pagrindu renkamasias pareigas renkamosiose organizacijose, dirbantys žemės ūkio bendrovėse arba kooperatinėse organizacijose, kandidatai į notarus (asesoriai), valstybės tarnautojai (išskyrus valstybės tarnautojus, nurodytus šios dalies 3 ir 5 punktuose);

2) valstybės politikai, Konstitucinio Teismo teisėjai, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai, kitų teismų teisėjai, kandidatai į teisėjus, prokuratūros pareigūnai, Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai ir valdybos nariai, Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybės institucijų ar įstaigų vadovai, kiti Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybės institucijų ar įstaigų pareigūnai, Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų, kitų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir

nariai, taip pat pagal specialius įstatymus įsteigtų komisijų ar tarybų pareigūnai. Asmenys, išvardyti šiame punkte, valstybiniu socialiniu pensijų draudimu draudžiami tuo atveju, jeigu jie gauna atlyginimą už darbą;

3) Vidaus reikalų ministerijos, policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir kitų vidaus reikalų įstaigų pareigūnai, vidaus tarnybos dalinių karininkai, liktinės tarnybos puskarininkiai ir kariai, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių pareigūnai;

1 dalies 4 punkto redakcija iki 2003 m. spalio 1 d.:

4) krašto apsaugos sistemos profesinės karo tarnybos kariai;

1 dalies 4 punkto redakcija nuo 2003 m. spalio 1 d.:

4) profesinės karo tarnybos kariai ir Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekantys statutiniai tarnautojai;

5) Valstybės saugumo departamento sistemos pareigūnai;

6) nedirbantys valstybės tarnautojų sutuoktiniai – tuo laikotarpiu, kai jie gyvena užsienyje kartu su valstybės tarnautoju, dirbančiu Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje;

7) individualių (personalinių) įmonių savininkai, individualių (personalinių) įmonių nuomininkai, advokatai, advokatų padėjėjai, notarai, tikrųjų ūkinių bendrijų nariai, komanditinių ūkinių bendrijų tikrieji nariai;

8) verslo liudijimus turintys asmenys;

9) ūkininkai ir dirbantys ūkyje jų ūkio nariai;

10) privalomosios nuolatinės pradinės karo tarnybos ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos kariai;

11) motina (tėvas) – vaiko iki trejų metų priežiūros atostogų metu, jeigu tuo laikotarpiu motina (tėvas) neturi draudžiamųjų pajamų;

12) motina (tėvas), neturinti (neturintis) vaiko priežiūros atostogų ir draudžiamųjų pajamų, tuo laikotarpiu, kai augina vaiką iki trejų metų;

13) tradicinių ir kitų valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų dvasininkai ir tik vienuolyne dirbantys vienuoliai;

14) vienas iš visiškos negalios invalido tėvų arba asmuo, nustatyta tvarka pripažintas visiškos negalios invalido globėju arba rūpintoju, slaugantis namuose visiškos negalios invalidą.

Šio straipsnio pirmosios dalies 10–14 punktuose nurodyti asmenys valstybiniu socialiniu pensijų draudimu privalomai draudžiami valstybės lėšomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Asmenys, nurodyti šio straipsnio pirmosios dalies 14 punkte, privalomai draudžiami valstybės lėšomis tik tuo atveju, kai negauna jiems patiems priklausančios valstybinės socialinio draudimo pensijos, valstybinės pensijos ar šalpos (socialinės) pensijos.

Kiti asmenys gali savanoriškai draustis valstybiniu socialiniu pensijų draudimu valstybinėse socialinio draudimo įstaigose, vykdančiose šį draudimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, Žin., 1995, Nr.59-1475

Nr. [I-1052](#), 95 09 28, Žin., 1995, Nr.84-1901

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1016](#), 98.12.29, Žin., 1998, Nr.115-3274 (98.12.31)

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, Žin., 1999, Nr.113-3283 (99.12.30)

Nr. [VIII-1652](#), 2000 05 02, Žin., 2000, Nr. 41-1165 (2000 05 19)

Nr. [VIII-2010](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 92-2862 (2000 10 31)

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin., 2003, Nr. 24*

Nr. [IX-1728](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4107 (2003-09-26)

3 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo sąlygos

Valstybinės socialinio draudimo pensijos skiriamos asmenims, nurodytiems 1-2 straipsniuose, jeigu jie atitinka šio įstatymo nustatytus valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo reikalavimus atitinkamai pensijos rūšiai skirti ir sukanka šio įstatymo nustatytą amžių, pripažįstami invalidais, o tokiems asmenims mirus jų šeimų nariams.

PENSIJŲ RŪŠYS

4 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų rūšys

Pagal šį įstatymą skiriamos valstybinės socialinio draudimo senatvės, invalidumo, našlių ir našlaičių (maitintojo netekimo) pensijos.

5 straipsnis. Teisė pasirinkti pensijos rūšį

Asmenims, tuo pat metu turintiems teisę gauti senatvės ir invalidumo valstybines socialinio draudimo pensijas, skiriama didesnioji arba jų pasirinkimu viena iš šių pensijų. Našlių arba našlaičių pensijos mokamos kartu su senatvės ar invalidumo pensijomis. Asmenims, tuo pat metu turintiems teisę gauti našlių ir našlaičių valstybines socialinio draudimo pensijas, skiriama didesnioji arba jų pasirinkimu viena iš šių pensijų.

Asmenims, turintiems teisę gauti arba gaunantiems valstybines maitintojo netekimo pensijas ar valstybines socialinio draudimo maitintojo netekimo pensijas už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. maitintoją ir tuo pat metu turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės, invalidumo, našlių arba našlaičių pensiją, skiriama jų pasirinkimu viena iš šių pensijų, išskyrus našlaičio pensiją, skiriamą už 1995 m. sausio 1 d. ir vėliau mirusį tėvą (motiną), kuri mokama kartu su maitintojo netekimo pensija už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. tėvą (motiną).

Asmenys, turintys teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, nepraranda teisės gauti kitas valstybines pensijas, taip pat nevalstybines pensijas, jei įstatymų nenustatyta kitaip.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, Žin., 1995, Nr. 59-1475

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, Žin., 1999, Nr. 113-3283 (99.12.30)

PENSIJŲ SANDARA

6 straipsnis. Valstybinės socialinio draudimo pensijos sandara

Valstybinę socialinio draudimo pensiją sudaro pagrindinė ir papildoma dalys.

Pagrindinė valstybinės socialinio draudimo pensijos dalis garantuoja minimalų pensinį aprūpinimą asmenims, turintiems šio įstatymo nustatytą būtinąjį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą ir atitinkantiems kitas šio įstatymo nustatytas sąlygas.

Pagrindinės valstybinės socialinio draudimo pensijos dalies dydžio matas yra valstybinė socialinio draudimo bazinė pensija (12 straipsnis).

Papildoma valstybinės socialinio draudimo pensijos dalis suteikia papildomą pensinį aprūpinimą asmenims, išvardytiems 2 straipsnio pirmosios dalies 1-6 punktuose, draustiems valstybiniu socialiniu pensijų draudimu, taip pat 2 straipsnio pirmosios dalies 7 punkte nurodytiems asmenims, jeigu jie privalomai draudžiasi valstybiniu socialiniu pensijų draudimu

papildomai pensijos daliai gauti, atsižvelgiant į šių asmenų draudimo stažą ir draudžiamąsias pajamas, turėtas per draudimo (draudimosi) laikotarpį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, Žin., 1999, Nr.113-3283 (99.12.30)

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

PENSIJŲ MOKĖJIMO ŠALTINIS

7 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų mokėjimo šaltinis

Valstybinės socialinio draudimo pensijos mokamos iš Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

STAŽAS

8 straipsnis. Asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas

Apdraustojo asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą sudaro asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, ir asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant savarankiškai.

Valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, dirbdami pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, įgyja asmenys, išvardyti 2 straipsnio pirmosios dalies 1–5 punktuose. Šį stažą sudaro:

1) laikas, per kurį šie asmenys patys moka arba už juos yra mokamos ar turi būti mokamos įstatymo jiems nustatytos privalomos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos;

2) laikas, per kurį šie asmenys gauna ligos (įskaitant darbdavio mokamas ligos dienas), motinystės, motinystės (tėvystės) pašalpas, mokamas pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpas, mokamas pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą, ir bedarbio pašalpas, mokamas pagal Bedarbių rėmimo įstatymą. Šio punkto pirmajame sakinyje išvardytos pašalpos toliau šiame įstatyme vadinamos valstybinio socialinio draudimo ligos, motinystės, motinystės (tėvystės) ir bedarbio pašalpomis. Šių pašalpų gavimo laikas įskaitomas tik įstatymų nustatyta tvarka privalomai draustiems ligos ir motinystės socialiniu draudimu, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu bei socialiniu draudimu nuo nedarbo asmenims.

Asmenų, išvardytų 2 straipsnio pirmosios dalies 6 punkte, draudimo valstybinio socialinio pensijų draudimu laikotarpiai yra prilyginami asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui, įgytam dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu. Šiam stažui taip pat prilyginami laikotarpiai, kuriais 2 straipsnio pirmosios dalies 7 punkte nurodyti asmenys privalomai draudėsi valstybinio socialinio pensijų draudimu papildomai pensijos daliai gauti.

Valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, dirbdami savarankiškai, įgyja asmenys, išvardyti 2 straipsnio pirmosios dalies 7–9 punktuose, išskyrus 7 punkte nurodytus asmenis, kurie privalomai draudžiasi valstybinio socialinio pensijų draudimu papildomai pensijos daliai gauti (šio straipsnio 3 dalis). Stažą, įgytą dirbant savarankiškai, sudaro laikas, per kurį 2 straipsnio pirmosios dalies 7–9 punktuose išvardyti asmenys moka įstatymo jiems nustatytas privalomas valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokas arba per kurį už juos tokios įmokos mokamos.

Asmenų, išvardytų 2 straipsnio pirmosios dalies 10–14 punktuose, privalomojo draudimo valstybiniu socialiniu pensijų draudimu valstybės lėšomis laikotarpiai yra prilyginami asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui, įgytam dirbant savarankiškai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1052](#), 95 09 28, *Žin.*, 1995, Nr. 84-1901

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr. 98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1016](#), 98.12.29, *Žin.*, 1998, Nr. 115-3274 (98.12.31)

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, *Žin.*, 1999, Nr. 113-3283 (99.12.30)

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

9 straipsnis. Valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, kai buvo dirbta pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, apskaičiavimas

Jei asmens, kuriam skaičiuojamas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, uždarbis ir kitos pajamos, nuo kurių buvo įmokėtos ar turėjo būti įmokėtos privalomos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, per kalendorinius metus yra ne mažesnis už minimalaus darbo užmokesčio per visus mėnesius sumą, tai į stažą įskaitomi visi kalendoriniai metai. Priešingu atveju tų metų stažas laikomas proporcingai mažesniu.

Išėjimo į pensiją metais į valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, įskaitomi visi mėnesiai iki išėjimo į pensiją, jei uždarbis ir kitos pajamos, nuo kurių buvo įmokėtos ar turėjo būti įmokėtos privalomos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, yra ne mažesnės už minimalaus darbo užmokesčio per visus šiuos mėnesius sumą. Priešingu atveju išėjimo į pensiją metų stažas laikomas proporcingai mažesniu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

10 straipsnis. Valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, kai buvo dirbta savarankiškai, apskaičiavimas

Į asmens, kuriam skaičiuojamas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant savarankiškai, stažą kalendoriniais metais įskaitoma tiek mėnesių, už kiek jis įmokėjo ar už jį buvo įmokėta visa jam nustatyta privaloma valstybinio socialinio pensijų draudimo įmoka.

Verslo liudijimus turinčių asmenų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas įskaitomas pagal faktiškai įmokėtas valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokas į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą. Tokia pat tvarka įskaitomas ir valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 1999 m. gruodžio 31 d. ūkininkams ir pilnamečiams jų šeimos nariams, dirbusiems ūkyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, *Žin.*, 1999, Nr. 113-3283 (99.12.30)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisyamas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

11 straipsnis. Valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo apskaičiavimas

Asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas apskaičiuojamas sudedant šio asmens kiekvienų metų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, ir valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant savarankiškai.

Per kalendorinius metus negali būti įskaityta daugiau kaip vieneri valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo metai.

Stažas išreiškiamas metais. Jei jo dalis apskaičiuota mėnesiais, tai mėnesių skaičius dalijamas iš dvylikos.

DYDŽIAI PAGRINDINEI IR PAPILDOMAI PENSIJOS DALIMS APSKAIČIUOTI

12 straipsnis. Valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydis

Valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydis negali būti mažesnis už 110 procentų minimalaus gyvenimo lygio (MGL).

Valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

13 straipsnis. Asmens draudžiamosios pajamos

Asmenų, išvardytų 2 straipsnio pirmosios dalies 1–6 punktuose, draudžiamosiomis pajamomis laikomos visos jų pajamos, nuo kurių buvo įmokėtos ar turėjo būti įmokėtos privalomos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, taip pat gautos valstybinio socialinio draudimo ligos, motinystės, motinystės (tėvystės) ir bedarbio pašalpos. Asmenų, nurodytų 2 straipsnio pirmosios dalies 6 punkte, draudžiamosiomis pajamomis jų draudimo valstybiniu socialiniu pensijų draudimu laikotarpiu laikomos sumos, nuo kurių už šiuos asmenis buvo įmokėtos ar turėjo būti įmokėtos privalomos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą. Asmenų, nurodytų 2 straipsnio pirmosios dalies 7 punkte, draudžiamosiomis pajamomis jų privalomojo draudimosi valstybiniu socialiniu pensijų draudimu papildomai pensijos daliai gauti laikotarpiu laikomos sumos, nuo kurių šie asmenys įmokėjo valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokas į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą papildomai pensijos daliai gauti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, *Žin.*, 1999, Nr.113-3283 (99.12.30)

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

14 straipsnis. Metų draudžiamosios pajamos

Einamųjų metų draudžiamąsias pajamas ne rečiau kaip kartą per metus Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos teikimu tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, nustatydamą šių pajamų taikymo pradžią. Einamųjų metų draudžiamosios pajamos apskaičiuojamos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos patvirtintą metodiką, atsižvelgiant į atitinkamų metų ar atitinkamo metų laikotarpio Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto pajamas ir išlaidas. Šios draudžiamosios pajamos taikomos valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildomai daliai apskaičiuoti (21 straipsnis).

Praeitų metų draudžiamąsias pajamas ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 1 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teikimu tvirtina Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba. Metų draudžiamosios pajamos apskaičiuojamos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos patvirtintą metodiką, įvertinus tais metais galiojusias Vyriausybės patvirtintas einamųjų metų draudžiamąsias pajamas. Metų draudžiamosios pajamos taikomos apskaičiuojant asmens metinį draudžiamųjų pajamų koeficientą (15 straipsnio 1 ir 2 dalys).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, *Žin.*, 1999, Nr.113-3283 (99.12.30)

Nr. [VIII-1786](#), 2000 07 04, *Žin.*, 2000, Nr. 58-1715 (2000 07 19)

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

15 straipsnis. Metinio draudžiamųjų pajamų koeficiento apskaičiavimas

Apdraustojo asmens 1995–2001 metų draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas asmens kalendorinių metų draudžiamąsias pajamas dalijant iš tiek mėnesių, kiek tais metais asmeniui įskaitoma į valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu (toliau šiame straipsnyje – stažas), ir iš vidutinių tų metų mėnesinių draudžiamųjų pajamų. Apdraustojo asmens 2002 ir kiekvienų vėlesnių metų draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas asmens atitinkamų kalendorinių metų draudžiamąsias pajamas dalijant iš tiek mėnesių, kiek tais metais asmeniui įskaitoma į stažą, ir iš tų metų draudžiamųjų pajamų (14 straipsnio 2 dalis).

Jei pensija skiriama tuo metu, kai dar nepatvirtintos praeitų metų draudžiamosios pajamos, vietoj jų asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti naudojamos užpraeitų metų draudžiamosios pajamos. Patvirtinus praeitų metų draudžiamąsias pajamas, paskirtoji pensija, atsižvelgiant į šias pajamas, perskaičiuojama nuo pensijos paskyrimo dienos, jeigu pensijos gavėjui tai naudinga.

Jei asmens išėjimo į pensiją metais gautas draudžiamąsias pajamas naudinga imti asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti, šių metų koeficientas apskaičiuojamas asmens išėjimo į pensiją metais gautas draudžiamąsias pajamas dalijant iš tiek mėnesių, kiek tais metais asmeniui įskaitoma į stažą, ir iš patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų. Patvirtinus išėjimo į pensiją metų draudžiamąsias pajamas, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas, atsižvelgiant į šias pajamas, perskaičiuojamas nuo pensijos paskyrimo dienos, jeigu pensijos gavėjui tai naudinga.

Jei asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka privalomai draudžiamas valstybiniu socialiniu pensijų draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, pagal Pensijų sistemos reformos įstatymą pasirinko dalyvavimą pensijų kaupime, apskaičiuojant jam senatvės pensijos dydį, jo metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas už kiekvienus dalyvavimo pensijų kaupime metus apskaičiuojamas metinį draudžiamųjų pajamų koeficientą, apskaičiuotą pagal šio straipsnio 1 dalį, dauginant iš dydžio c , apskaičiuojamo pagal formulę $c = (t_p - t_k) / t_p$, kurioje:

t_p – tų metų valstybinio pensijų socialinio draudimo įmokos tarifo dalis, skirta valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildomai daliai, nustatyta Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme;

t_k – tų metų kaupiamosios pensijų įmokos tarifas, nustatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1438](#), 96.07.04, *Žin.*, 1996, Nr. 68-1636 (96.07.19)

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

16 straipsnis. Asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas

Apdraustojo asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas kaip svertinis metinių koeficientų vidurkis pagal dvidešimt penkerius to asmens pasirinktus palankiausius kalendorinius jo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, įgyto dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, metus po 1994 metų sausio 1 dienos.

Šios nuostatos įsigaliojimo tvarka nustatoma šio įstatymo 54 straipsnyje.

Jei asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, mažesnis už metų skaičių, nurodytą šio straipsnio pirmojoje dalyje, bet ne mažesnis kaip vienas mėnuo, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas pagal turimą stažą.

Jei stažas mažesnis už mėnesį, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientu laikomas apdraustajam asmeniui darbo arba kitokia sutartimi nustatyto darbo užmokesčio per mėnesį

santykis su tų metų, kuriais stažas įgytas, draudžiamosiomis pajamomis. Jei darbo užmokestis nebuvo nustatytas, laikoma, kad jis lygus to mėnesio minimaliai mėnesinei algai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

II SKYRIUS. VALSTYBINĖS SOCIALINIO DRAUDIMO SENATVĖS PENSIJOS

17 straipsnis. Teisė gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją

Asmuo įgyja teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją, kai jis atitinka visas šias sąlygas:

- 1) sukanka šio įstatymo nustatyta senatvės pensijos amžių;
- 2) turi minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, nustatytą senatvės pensijai.

Asmuo turi atitikti šio straipsnio pirmosios dalies 2 punkto reikalavimus senatvės pensijos amžiaus sukakties dieną arba kreipimosi dėl pensijos dieną, kai pensijos kreipiamasi jau sukakus pensijos amžių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

18 straipsnis. Senatvės pensijos amžius

Senatvės pensijos amžius nustatomas 60 metų moterims, 62 metai ir 6 mėnesiai vyrams.

Šio straipsnio įsigaliojimo tvarka nustatoma šio įstatymo 55 straipsnio antrojoje dalyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, Žin., 1994, Nr.101-2017

Nr. [IX-84](#), 2000 12 19, Žin., 2000, Nr. 111-3563 (2000 12 29)

19 straipsnis. Minimalus ir būtinasis draudimo stažas senatvės pensijai

Minimalus valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai nustatomas 15 metų.

Būtinasis valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai nuo 1999 metų sausio 1 dienos vyrams ir nuo 2004 metų sausio 1 dienos moterims nustatomas 30 metų.

Šio straipsnio įsigaliojimo tvarka nustatoma šio įstatymo 55 straipsnyje.

20 straipsnis. Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos pagrindinės dalies dydis

Pagrindinė valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos dalis lygi valstybinei socialinio draudimo bazinei pensijai, kai asmuo turi būtinąjį senatvės pensijai valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą.

Jei asmuo neturi būtinojo senatvės pensijai valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, bet turi minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą senatvės pensijai, pagrindinė valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos dalis apskaičiuojama proporcingai turimam stažui, dauginant bazinę pensiją iš asmens turimo stažo ir dalijant iš būtinojo.

21 straipsnis. Valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomos dalies dydis

Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildoma dalis apskaičiuojama asmenims, turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją ir turintiems valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, pagal formulę $0,005 \times S \times K \times D$, kurioje:

dydis S – asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu;

dydis K – asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas (16 straipsnis);

dydis D – Vyriausybės patvirtintos einamųjų metų draudžiamosios pajamos, galiojančios tą mėnesį, už kurį mokama pensija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

22 straipsnis. Amžiaus ir būtinojo stažo sumažinimas asmenims, sergantiems hipofiziniu nanizmu

Asmenims, sergantiems hipofiziniu nanizmu (liliputams), senatvės pensijos amžius nustatomas 15 metų mažesnis už nurodytąjį 18 straipsnyje, o būtinas ir minimalus draudimo stažas - 10 metų mažesnis už nurodytąjį 19 straipsnyje.

23 straipsnis. Neteko galios nuo 2003 m. sausio 31 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr. 101-2017

Nr. [IX-109](#), 2000 12 21, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3573 (2000 12 29)

Nr. [IX-307](#), 2001 05 08, *Žin.*, 2001, Nr. 43-1487 (2001 05 23)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-11-25, *Žin.*, 2002, Nr. 113-5057 (2002-11-27)

Nr. [IX-1295](#), 2003-01-16, *Žin.*, 2003, Nr. 12-437 (2003-01-31)

24 straipsnis. Senatvės pensijos padidinimas dėl atidėto kreipimosi

Jei asmuo tam tikru metu įgyja teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją ir turi būtinąjį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, bet pensijos neima ir kreipiasi dėl jos vėliau, tai pensija jam apskaičiuojama pagal duomenis kreipimosi metu ir didinama 4 procentais apskaičiuotojo dydžio už kiekvienus visus metus, praėjusius nuo dienos, kai jis įgijo teisę gauti senatvės pensiją turėdamas būtinąjį stažą.

Gaunančiam senatvės pensiją ir turinčiam būtinąjį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą asmeniui jo prašymu pensijos mokėjimas gali būti atidėtas. Šiuo atveju pensija jam iš naujo apskaičiuojama pagal duomenis kreipimosi metu ir didinama 4 procentais apskaičiuotojo dydžio už kiekvienus visus metus, praėjusius nuo mokėjimo atidėjimo dienos.

Atidėjus pensijos mokėjimą ne visiems metams, už paskutinių ne visų atidėjimo metų mėnesius pensija išmokama, bet nedidinama.

Atidėjus kreipimąsi dėl pensijos daugiau negu 5 metams, pensija didinama tik už 5 atidėjimo metus.

Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos sprendimu gali būti nustatytas didesnis pensijos didinimo dėl atidėto kreipimosi procentas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 66-2115 (99.07.30)

Nr. [IX-1295](#), 2003-01-16, *Žin.*, 2003, Nr. 12-437 (2003-01-31)

III SKYRIUS. VALSTYBINĖS SOCIALINIO DRAUDIMO INVALIDUMO PENSIJOS

25 straipsnis. Invalidumo sąvoka

Invalidumu laikomas visiškas arba dalinis darbingumo netekimas, kuris yra pastovus arba išliekantis po ligos pašalpų mokėjimo pabaigos ir kuris riboja asmens galimybes verstis veikla, duodančia pajamų.

26 straipsnis. Invalidumo grupės

Atsižvelgiant į darbingumo netekimo laipsnį, pensijoms apskaičiuoti nustatomos trys invalidumo grupės.

Invalidumo grupės, priežastis, atsiradimo laiką ir terminą nustato valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos (VMSEK), vadovaudamosi savo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba Vyriausybės nustatyta tvarka turi teisę ginčyti invalidumo nustatymo teisingumą asmeniui, turinčiam teisę gauti valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

27 straipsnis. Teisė gauti valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją

Asmuo, kuriam pirmą kartą nustatomas invalidumas, įgyja teisę gauti valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją, jeigu invalidumo nustatymo dieną jis turi minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą invalidumo pensijai.

Asmuo, neturėjęs teisės gauti valstybinės socialinio draudimo invalidumo pensijos pagal šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytą sąlygą, įgyja teisę ją gauti tuo atveju, jei jis minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą invalidumo pensijai turi invalidumo nustatymo pakartotinai jį tikrinant dieną arba kreipimosi dėl pensijos dieną.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

28 straipsnis. Minimalus ir būtinas draudimo stažas invalidumo pensijai

Nesukakusiems 23 metų asmenims, kuriems pirmą kartą invalidumas arba sunkesnio invalidumo grupė nustatomi valstybinio socialinio pensijų draudimo laikotarpiu, suteikiama teisė gauti valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją, laikant, kad jie atitinka minimalaus ir būtiną valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą invalidumo pensijai reikalavimus. Kitais atvejais nesukakusieji 23 metų asmenys įgyja teisę gauti valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją pagal šio įstatymo 27 straipsnio nuostatas.

Kitiems asmenims nustatomas toks minimalus valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas invalidumo pensijai:

iki sukanka 26 metai - 1 metai, sukakus 26 metus - 2 metai, sukakus 29 metus - 3 metai, sukakus 32 metus - 4 metai, sukakus 35 metus ir daugiau - 5 metai.

Būtinas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas invalidumo pensijai nustatomas:

iki sukanka 24 metai - 1 metai, sukakus 24 metus - 2 metai, sukakus 25 metus - 3 metai, sukakus 26 metus - 4 metai; viršijus šį amžių, už kiekvienus pusantrų metų amžiaus po 26 metų būtinas stažas nustatomas vieneriais metais didesnis, bet negali viršyti būtinąjo stažo, nustatyto senatvės pensijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

29 straipsnis. Valstybinės socialinio draudimo invalidumo pensijos apskaičiavimas ir dydis

Valstybinė socialinio draudimo invalidumo pensija turintiems teisę gauti šią pensiją invalidams apskaičiuojama sudedant pagrindinę ir papildomą invalidumo pensijos dalis. Apskaičiuojant invalidumo pensijos papildomą dalį, bedarbio pašalpų gavimo laikas (8 straipsnio 2 dalies 2 punktą) įskaitomas į valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, o įskaitytu į stažą bedarbystės laikotarpiu gautos bedarbio pašalpos – į asmens draudžiamąsias pajamas (13 straipsnis), jeigu invalidui tai naudinga. Tokios pat nuostatos laikomasi ir tuo atveju, kai asmuo gavo bedarbio pašalpą išėjimo į invalidumo pensiją metais.

Asmenų, turinčių būtinąjį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą invalidumo pensijai, pagrindinė I grupės invalidumo pensijos dalis lygi 1,5 bazinės pensijos, pagrindinė II grupės invalidumo pensijos dalis lygi bazinei pensijai. Jei asmuo turi mažesnę nei būtinąjį stažą, pagrindinė jo invalidumo pensijos dalis apskaičiuojama dauginant 1,5 bazinės pensijos dydį I grupės invalidams bei bazinės pensijos dydį II grupės invalidams iš turimo stažo ir dalijant iš būtinąjo stažo.

Papildoma invalidumo pensijos dalis apskaičiuojama asmenims, turintiems valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, taip pat kaip ir papildoma valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos dalis (21 straipsnis), įskaitant į stažą:

1) visą asmens turimą valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu;

2) asmeniui trūkstamą iki jam nustatyto senatvės pensijos amžiaus (18, 55 straipsniai) metų skaičių. Jei asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, mažesnis už būtinąjį invalidumo pensijai stažą (28 straipsnis), į stažą įskaitomas ne visas trūkstamas iki senatvės pensijos amžiaus metų skaičius, o proporcingai mažesnė jo dalis, kuri gaunama dauginant trūkstamą iki senatvės pensijos amžiaus metų skaičių iš asmens turimo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, įgyto dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, ir dalijant iš būtinąjo invalidumo pensijai stažo.

Valstybinė socialinio draudimo invalidumo pensija III grupės invalidams apskaičiuojama taip kaip II grupės invalidams, o po to mažinama 50 procentų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisyamas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

30 straipsnis. Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

31 straipsnis. Neteko galios nuo 2000 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1510](#), 99.12.23, *Žin.*, 1999, Nr.110-3208 (99.12.29)

32 straipsnis. Neteko galios nuo 2003 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr.101-2017

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, *Žin.*, 1995, Nr.59-1475

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [IX-109](#), 2000 12 21, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3573 (2000 12 29)

Nr. [IX-307](#), 2001 05 08, *Žin.*, 2001, Nr. 43-1487 (2001 05 23)

Nr. [IX-1295](#), 2003-01-16, *Žin.*, 2003, Nr. 12-437 (2003-01-31)

IV SKYRIUS. VALSTYBINĖS SOCIALINIO DRAUDIMO NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ

(MAITINTOJO NETEKIMO) PENSIJOS

33 straipsnis. Teisė gauti našlių ar našlaičių pensiją

Teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlių ar našlaičių pensiją turi šiame įstatyme nurodyti mirusiojo (arba nustatyta tvarka pripažinto mirusiu ar nežinia kur esančiu), drausto valstybiniu socialiniu pensijų draudimu, asmens sutuoktinis bei vaikai, taip pat jiems prilyginti asmenys, jei miręs asmuo buvo įgijęs šio įstatymo nustatytą teisę gauti valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją (jei būtų tapęs invalidu) ar senatvės pensiją arba tokią pensiją gavo. Našlė arba našlys, neturėjęs su mirusiu sutuoktiniu vaikų, turi teisę gauti pensiją tik tuo atveju, jei nuo santuokos įregistravimo nustatyta tvarka iki sutuoktinio mirties dienos praėjo ne mažiau kaip 5 metai.

Našlių ir našlaičių pensija neskiriama, o paskirtosios mokėjimas nutraukiamas asmenims, teismo nuosprendžiu pripažintiems kaltais už tyčinio nusikaltimo mirusiajam, už kurį ši pensija skiriama ar paskirta, padarymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-188](#), 97.04.22, Žin., 1997, Nr.38-924 (97.05.02)

34 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti našlių pensiją

Teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlių pensiją turi vienas iš šių asmenų:

našlė arba našlys, auginantys mirusio asmens vaikus (įvaikius) iki 18 metų (bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų dieninių skyrių moksleivius – iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau, negu kol jiems sukaks 19 metų), taip pat slaugantys namuose mirusiojo vaikus (įvaikius) I grupės invalidus, tapusius invalidais iki 18 metų, jeigu šiems vaikams (įvaikiams) mokama našlaičių pensija;

našlė arba našlys, kurie sukako senatvės pensijos amžių ar buvo pripažinti invalidais tuo metu, kai augino mirusio asmens vaikus (įvaikius) iki 18 metų (bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų dieninių skyrių moksleivius – iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau, negu kol jiems sukaks 19 metų), taip pat slaugė namuose mirusiojo vaikus (įvaikius) I grupės invalidus, tapusius invalidais iki 18 metų, jeigu šie vaikai (įvaikiai) tuo metu gavo ar turėjo teisę gauti našlaičių pensiją;

našlė arba našlys, kurie sukako senatvės pensijos amžių ar buvo pripažinti invalidais iki sutuoktinio mirties arba sukako tokį amžių ar pripažinti invalidais per 5 metus po sutuoktinio mirties. Našlė arba našlys, neturėjęs su mirusiu sutuoktiniu vaikų, turi teisę gauti pensiją tik tuo atveju, jei nuo santuokos įregistravimo nustatyta tvarka iki sutuoktinio mirties dienos praėjo ne mažiau kaip 5 metai;

faktinis sutuoktinis, jei turėjo su mirusiuoju vaikų, kuriuos augina iki 18 metų (bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų dieninių skyrių moksleivius – iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau, negu kol jiems sukaks 19 metų), arba kuriuos slaugo namuose dėl to, kad jie yra I grupės invalidai, tapę invalidais iki 18 metų, jeigu šiems vaikams mokama našlaičių pensija ir jeigu nėra mirusio asmens sutuoktinio, kuriam gali būti paskirta našlių pensija.

Jei nėra šio straipsnio pirmojoje dalyje išvardytų asmenų, teisę gauti našlių pensiją turi Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso nustatyta tvarka pripažintas globėju (rūpintoju) asmuo, auginantis mirusio asmens vaikus (įvaikius) iki 18 metų (bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų dieninių skyrių moksleivius – iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau, negu kol jiems sukaks 19 metų), taip pat nustatyta tvarka pripažintas globėju asmuo, slaugantis namuose mirusiojo vaikus (įvaikius) I grupės invalidus, tapusius invalidais iki 18 metų, jeigu šiems vaikams (įvaikiams) mokama našlaičių pensija.

Našlei ar našliui, taip pat faktiniam sutuoktiniui, gaunančiam našlių pensiją, pensijos mokėjimas nutraukiamas naujai susituokus. Asmeniui, turinčiam teisę gauti kelias našlių pensijas, jo pasirinkimu skiriama ir mokama tik viena iš jų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, *Žin.*, 1995, Nr.59-1475

Nr. [VIII-188](#), 97.04.22, *Žin.*, 1997, Nr.38-924 (97.05.02)

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

35 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti našlaičių pensiją

Teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlaičių pensiją turi mirusiojo vaikai ir įvaikiai iki 18 metų, taip pat vyresni, jei jie tapo invalidais iki 18 metų. Mirusiojo posūniai ir podukros, kurie iki jo mirties neturėjo teisės gauti našlaičių pensijos, turi teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlaičių pensiją tokiomis pat sąlygomis, kaip ir vaikai.

Nustatyta tvarka įregistruotų aukštųjų, aukštesniųjų, profesinių bei bendrojo lavinimo mokyklų dieninių skyrių studentai ir moksleiviai turi teisę gauti našlaičių pensiją iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau, negu kol jiems sukaks 24 metai.

Mirusiojo vaikams, turintiems teisę gauti našlaičių pensiją, ši teisė išlieka taip pat tada, kai juos kas nors įvaikina.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

36 straipsnis. Našlių ir našlaičių pensijos dydis

Asmeniui, turinčiam teisę gauti našlių pensiją (34 straipsnis), našlių pensija skiriama 20 procentų mirusiam asmeniui galėjusios priklausyti valstybinės socialinio draudimo II grupės invalidumo pensijos dydžio (29 straipsnis), apskaičiuoto pagal 2002 metų kovo mėnesį buvusį valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ir 2002 metų kovo mėnesį galiojusias vidutines mėnesines draudžiamąsias pajamas. Jeigu pagal 34 straipsnio antrąją dalį teisę gauti našlių pensiją turi keli globėjai, kiekvienam skiriama po lygiai, bet ne daugiau kaip 20 procentų viso šioje dalyje nustatyta tvarka apskaičiuotos II grupės invalidumo pensijos dydžio. Patvirtinus naują, didesnę valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ar naujas, didesnes einamųjų metų draudžiamąsias pajamas, našlių pensijos nedidinamos.

Asmeniui, turinčiam teisę gauti našlaičių pensiją (35 straipsnis), našlaičių pensija skiriama 25 procentų mirusiam asmeniui galėjusios priklausyti valstybinės socialinio draudimo II grupės invalidumo pensijos dydžio (29 straipsnis), jeigu teisę gauti našlaičių pensiją turi vienas vaikas. Jei tokią teisę turi daugiau vaikų, kiekvienam skiriama po lygiai, bet ne daugiau kaip po 25 procentus ir ne daugiau kaip 80 procentų viso apskaičiuotos II grupės invalidumo pensijos dydžio. Tuo atveju, kai nėra asmenų, turinčių teisę gauti našlių pensiją, kiekvienam našlaičiui skiriama po lygiai, bet ne daugiau kaip po 25 procentus apskaičiuotos II grupės invalidumo pensijos ir ne daugiau kaip 100 procentų šios pensijos dydžio. Patvirtinus naują, didesnę valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ar naujas, didesnes einamųjų metų draudžiamąsias pajamas, našlaičių pensijos yra atitinkamai didinamos.

Senatvės ar invalidumo pensininkui mirus, valstybinės socialinio draudimo našlių pensijos dydžiui (šio straipsnio pirmoji dalis) nustatyti naudojamas mirusiajam paskirtos senatvės ar invalidumo pensijos dydis, apskaičiuotas pagal 2002 metų kovo mėnesį buvusį valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ir 2002 metų kovo mėnesį galiojusias vidutines mėnesines draudžiamąsias pajamas, netaikant III grupės invalidumo pensijos mažinimo (29 straipsnio ketvirtoji dalis). Patvirtinus naują, didesnę valstybinės socialinio draudimo bazinės

pensijos dydį ar naujas, didesnes einamųjų metų draudžiamąsias pajamas, našlių pensijos nedidinamos.

Senatvės ar invalidumo pensininkui mirus, valstybinės socialinio draudimo našlaičių pensijos apskaičiuojamos pagal mirusiojo gautos senatvės ar invalidumo pensijos dydį šio straipsnio antrojoje dalyje nustatyta tvarka, netaikant III grupės invalidumo pensijos mažinimo (29 straipsnio ketvirtoji dalis). Patvirtinus naują, didesnę valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį ar naujas, didesnes einamųjų metų draudžiamąsias pajamas, našlaičių pensijos yra atitinkamai didinamos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-188](#), 97.04.22, *Žin.*, 1997, Nr.38-924 (97.05.02)

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [IX-845](#), 2002-04-16, *Žin.*, 2002, Nr. 47-1796 (2002-05-10)

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

37 straipsnis. Našlaičių, netekusių abiejų tėvų, pensijos apskaičiavimas

Našlaičiams (35 straipsnis), netekusiems abiejų tėvų, valstybinės socialinio draudimo našlaičių pensijos dydį sudaro suma, gauta apskaičiavus našlaičių pensiją už kiekvieną iš mirusių tėvų atskirai.

V SKYRIUS. VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ SKYRIMAS, MOKĖJIMAS IR GINČŲ DĖL PENSIJŲ NAGRINĖJIMAS

38 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimas

Valstybinės socialinio draudimo pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai vadovaudamiesi šiuo įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintais Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais.

Pensijas moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai pagal nuolatinę arba faktinę pensininko gyvenamąją vietą. Paslaugas, susijusias su pensijų pristatymu, už sutartą kainą gali teikti pašto ir kitos įmonės konkurso tvarka. Konkursai rengiami Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu konkurse dalyvauja daugiau kaip viena įmonė ir jų siūloma pensijų pristatymo kaina ir kitos sąlygos vienodos, pirmenybė teikiama paštui.

Kreiptis dėl pensijos paskyrimo galima prieš tris mėnesius iki teisės gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją atsiradimo arba bet kuriuo metu po teisės gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją atsiradimo.

Kreipiantis dėl pensijos, privaloma pateikti visus Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nurodytus dokumentus, būtinus pensijai paskirti.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius per Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatytą laiką privalo priimti sprendimą apie pensijos paskyrimą arba apie atsisakymą paskirti pensiją ir apie sprendimą pranešti pareiškėjui. Atsisakius skirti pensiją, privaloma nurodyti atsisakymo priežastį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1438](#), 96.07.04, *Žin.*, 1996, Nr.68-1636 (96.07.19)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

39 straipsnis. Pensijos skyrimo ir mokėjimo terminai

Valstybinė socialinio draudimo pensija skiriama ir mokama nuo teisės gauti pensiją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 12 mėnesių iki dokumentų pensijai skirti gavimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniame skyriuje dienos.

Atidėjus kreipimasi dėl valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos, taikoma šio įstatymo 24 straipsnyje nustatyta mokėjimo tvarka.

Valstybinės socialinio draudimo pensijos skiriamos iki gyvos galvos arba laikotarpiui, kuriam pensijos gavėjui pagal šį įstatymą išlieka teisė gauti paskirtą pensiją. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius, mokantis pensiją, privalo iš anksto informuoti pensininką apie pensijos skyrimo termino pasibaigimą.

Pasibaigus pensijos skyrimo terminui, ją mokėti nutraukiama, jei pensijos gavėjas praranda teisę ją gauti. Jei pensijos gavėjas dėl pateisinamos priežasties pavėluotai kreipiasi dėl pensijos mokėjimo pratęsimo, pensija nepriskaičiuojant palūkanų išmokama už visą laiką, bet ne ilgiau kaip už 3 metus, kai jos mokėjimas buvo nutrauktas, o pensijos gavėjui teisė gauti pensiją buvo išlikusi. Jei pateisinamos priežasties nėra, bet teisė gauti pensiją išlieka, pensijos mokėjimas atnaujinamas nuo dokumentų dėl pensijos pratęsimo pateikimo dienos.

Pensininkui mirus, pensija išmokama jį laidojusiems asmenims už mirties mėnesį, jei ji dar nebuvo išmokėta, ir dar paskirtos pensijos dydžio už du mėnesius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 66-2115 (99.07.30)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

40 straipsnis. Pensijos skyrimas iš naujo

Jei asmuo, kuriam paskirta valstybinė socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensija, įgyja papildomą, ne mažesnę kaip 3 metų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą dirbdamas pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, pensija jo prašymu gali būti paskirta iš naujo pagal naujus duomenis.

Jeigu senatvės ar invalidumo pensininkas, kuriam pagal šio įstatymo nuostatas buvo paskirta pensija turint minimalų, bet neturint būtinojo stažo, po pensijos paskyrimo dirbdamas pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu arba dirbdamas savarankiškai įgyja būtinąjį stažą, jo prašymu senatvės ar invalidumo pensija jam gali būti skiriama iš naujo, nepaisant to, kad po pensijos paskyrimo jo įgytas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas buvo mažesnis kaip 3 metai.

Jei asmeniui nustatoma sunkesnio invalidumo grupė, valstybinė socialinio draudimo invalidumo pensija jo pageidavimu skiriama iš naujo pagal naujus duomenis arba mokama pagal ankstesnius stažo ir uždarbio duomenis, didinant ją dvigubai (nustačius vietoj III grupės II) arba pradedant mokėti 1,5 bazinės pensijos dydžio pagrindinę pensijos dalį (nustačius vietoj II grupės I). Jei nustatoma lengvesnio invalidumo grupė, valstybinė socialinio draudimo invalidumo pensija (jeigu ji buvo paskirta anksčiau) neskiriama iš naujo, o mokama pagal ankstesnius stažo ir uždarbio duomenis pradedant mokėti bazinės pensijos dydžio pagrindinę pensijos dalį (nustačius vietoj I grupės II) arba mokama 50 procentų mažesnę pensiją (nustačius vietoj II grupės III).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr. 98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 66-2115 (99.07.30)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

41 straipsnis. Pensijos mokėjimas persikėlus gyventi į užsienį

Pensininkui persikėlus nuolat gyventi į kitą valstybę, paskirtoji pensija jam mokama, jei:

pensininkas yra įgijęs ne mažesnę kaip minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdamas Lietuvos įmonėse, įstaigose ar organizacijose arba

pensininkas yra reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, įgijęs dalį stažo kalinimo metu ar tremtyje (52 straipsnis).

Kitais atvejais pensija išmokama už šešis mėnesius į priekį išvykimo mėnesio dydžio, toliau ji nebemokama.

Lietuvos Respublikai prisijungus prie tarptautinių konvencijų arba sudarius tarpvalstybines sutartis dėl pensijos mokėjimo, pensija mokama taip, kaip numatyta tarptautinėse konvencijose arba sutartyse.

42 straipsnis. Pensijos permokėjimas arba neprimokėjimas

Valstybinės socialinio draudimo pensijos suma, laiku negauta dėl pensiją skiriančios ar mokančios įstaigos kaltės, išmokama už praėjusį laiką neapribojant kokiu nors terminu ir ją indeksuojant Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatyta tvarka.

Pensijos gavėjas privalo pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui, kuris moka jam pensiją, apie aplinkybes, turinčias įtakos pensijos dydžiui ar mokėjimui, per 10 dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos. Jei apie tokias aplinkybes laiku nepranešus pensija yra permokama, permokėtas dydis iš gavėjo išieškomas pensiją mokančios įstaigos vadovo sprendimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

43 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų sprendimų apskundimas

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinių skyrių sprendimai dėl asmenų teisės gauti pensijas gali būti apskundžiami Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai. Apskundimo bei skundo nagrinėjimo tvarką ir terminus nustato Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatai.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ir jos skyrių sprendimai gali būti apskūsti teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

VI SKYRIUS. ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMO TVARKA

44 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimo data

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1995 metų sausio 1 dienos.

Šio įstatymo 41 straipsnio pirmosios dalies antroji pastraipa įsigalioja nuo 1998 metų sausio 1 dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr.101-2017

Nr. [VIII-1510](#), 99.12.23, *Žin.*, 1999, Nr.110-3208 (99.12.29)

PASKIRTŲ PENSIJŲ MOKĖJIMO TVARKA

45 straipsnis. Pensijų, paskirtų iki įstatymo įsigaliojimo, perskaičiavimas

Asmenims, kuriems valstybinės socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijos buvo paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, pensijos perskaičiuojamos pagal šį įstatymą, remiantis pensijos byloje fiksuotais stažo ir uždarbio duomenimis (47 ir 48 straipsniai). Jeigu pensijos byloje uždarbio duomenys buvo fiksuoti kelis kartus, pensijai perskaičiuoti nuo 1995 m. spalio 1 d. imamas tas fiksuotas uždarbis, kuriuo remiantis apskaičiuotas asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas yra didžiausias. Jeigu pensininkai pageidauja, jie gali papildyti pensijos byloje

esančius duomenis apie valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui prilyginamus pagal 52 straipsnio nuostatas laikotarpius. Pageidaujantys taip pat gali pateikti kito laikotarpio duomenis apie uždarbį buvusią iki šio įstatymo įsigaliojimo tvarka, patikslinta Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose. Pateikus naujus duomenis iki 1996 m. liepos 1 d., pensijos perskaičiuojamos nuo 1995 m. spalio 1 d., pateikus juos vėliau - nuo mėnesio, einančio po dokumentų pateikimo mėnesio, pirmos dienos.

Asmenų, kuriems valstybinė socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensija buvo paskirta iki šio įstatymo įsigaliojimo ir kuriems po to ne mažiau kaip 3 metais padidėjo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, pageidavimu pensija gali būti paskirta iš naujo remiantis šio įstatymo nuostatomis dėl naujai skiriamų pensijų (šio įstatymo 40 straipsnis). Remiantis nurodytomis nuostatomis, taip pat gali būti iš naujo paskirta senatvės ar invalidumo pensija tiems senatvės ar invalidumo pensininkams, kuriems pensijos iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirtos neturint viso tuo metu reikalaus stažo pensijai skirti ir kurie po pensijos paskyrimo dirbdami pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu arba dirbdami savarankiškai įgyja (įgijo) šio įstatymo nustatytą būtinąjį stažą, nepaisant to, kad po pensijos paskyrimo jų įgytas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas buvo mažesnis kaip 3 metai.

Valstybinės socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensijos už mirusius 1995 m. sausio 1 d. ir vėliau asmenis skiriamos pagal šio įstatymo 33-37 straipsnius. Už mirusius iki 1995 m. sausio 1 d. asmenis našlių pensijos skiriamos pagal šio įstatymo 45⁽¹⁾ straipsnį, o našlaičių pensijos - pagal šio įstatymo 33, 35-37 straipsnius. Maitintojo netekimo pensijos, paskirtos buvusią iki šio įstatymo įsigaliojimo tvarka, pagal šį įstatymą neperskaičiuojamos ir kartu su senatvės, invalidumo, našlių ar našlaičių pensijomis nemokamos, išskyrus našlaičio pensiją, skiriamą už 1995 m. sausio 1 d. ir vėliau mirusį tėvą (motiną), kuri mokama kartu su maitintojo netekimo pensija už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. tėvą (motiną). Maitintojo netekimo pensijos mokamos Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatyta tvarka.

Išstarnauto laiko pensija perskaičiuojama į valstybinę socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensiją tik tuo atveju, jeigu jos gavėjas buvo sukakęs šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių arba pripažintas invalidu iki šio įstatymo įsigaliojimo. Priešingu atveju pensininkui mokama paskirtoji pensija, indeksuojant ją šio įstatymo 50 straipsnyje nustatyta tvarka. Vidaus reikalų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, krašto apsaugos, valstybės saugumo ir prokuratūros sistemų pareigūnų ir karių pensijų perskaičiavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, valstybės saugumo, krašto apsaugos, prokuratūros, Kalėjų departamento, jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymas.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai privalo pradėti mokėti perskaičiuotas pensijas ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Iki to laiko pensininkui mokama paskirtoji pensija, indeksuojant ją šio įstatymo 50 straipsnyje nustatyta tvarka. Jei perskaičiuota pensija yra didesnė, skirtumas pensininkui kompensuojamas nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-724, 94.12.21, Žin., 1994, Nr. 101-2017

Nr. I-860, 95.04.20, Žin., 1995, Nr. 35-860

Nr. I-1052, 95.09.28, Žin., 1995, Nr. 84-1901

Nr. VIII-188, 97.04.22, Žin., 1997, Nr. 38-924 (97.05.02)

Nr. VIII-905, 98.10.22, Žin., 1998, Nr. 98-2707 (98.11.11)

Nr. VIII-1292, 99.07.07, Žin., 1999, Nr. 66-2115 (99.07.30)

Nr. VIII-1479, 99.12.16, Žin., 1999, Nr. 113-3283 (99.12.30)

Nr. VIII-1652, 2000.05.02, Žin., 2000, Nr. 41-1165 (2000.05.19)

Nr. IX-1245, 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), atitaisydamas: Žin., 2003, Nr. 24

45⁽¹⁾ straipsnis. Našlių pensijos už mirusius iki 1995 m. sausio 1 d. sutuoktinius

Valstybinė socialinio draudimo našlių pensija už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. sutuoktinį skiriama, jei mirusysis buvo įgijęs minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo ar jam prilyginamą stažą invalidumo pensijai (28 ir 52 straipsniai) arba gavo valstybinę socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensiją.

Teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlių pensiją už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. sutuoktinį turi:

našlė arba našlys, kurie sukako senatvės pensijos amžių ar buvo pripažinti invalidais tuo metu, kai augino mirusio asmens vaikus (įvaikius), taip pat slaugė namuose mirusiojo vaikus (įvaikius) I grupės invalidus, tapusius invalidais iki 18 metų, jeigu šie vaikai (įvaikiai) gavo ar turėjo teisę gauti maitintojo netekimo pensiją;

našlė arba našlys, kurie sukako senatvės pensijos amžių ar buvo pripažinti invalidais iki sutuoktinio mirties arba sukako tokį amžių ar pripažinti invalidais per 5 metus po sutuoktinio mirties.

Našlė arba našlys, neturėję su mirusiu sutuoktiniu vaikų, turi teisę gauti pensiją tik tuo atveju, jei nuo santuokos įregistravimo nustatyta tvarka iki sutuoktinio mirties dienos praėjo ne mažiau kaip 5 metai.

Šio straipsnio antroje dalyje išvardyti asmenys turi teisę gauti valstybinę socialinio draudimo našlių pensiją tik tuo atveju, jei sutuoktinis, miręs po Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo, t.y. po 1991 m. birželio 1 d., mirties metu buvo nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas.

Našlei arba našliui, turinčiam teisę gauti našlių pensiją už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. sutuoktinį, pensija skiriama 25 procentų 2002 metų kovo mėnesį buvusio valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio. Patvirtinus naują, didesnę bazinės pensijos dydį, našlių pensijos nedidina.

Našlei ar našliui, gaunančiam našlių pensiją už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. sutuoktinį, pensijos mokėjimas nutraukiamas naujai susituokus.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [VIII-188](#), 97.04.22, Žin., 1997, Nr. 38-924 (97.05.02)

Nr. [IX-845](#), 2002-04-16, Žin., 2002, Nr. 47-1796 (2002-05-10)

46 straipsnis. Pagrindinė perskaičiuotos pensijos dalis

Pagrindinė perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijos dalis laikoma lygia atitinkamos pagrindinės valstybinės socialinio draudimo pensijos dalies dydžiui (20 ir 29 straipsniai), jei asmeniui anksčiau buvo paskirta viso dydžio atitinkamos rūšies pensija.

Jei asmeniui buvo paskirta dalinė pensija, tai pagrindinė perskaičiuotos pensijos dalimi laikoma atitinkamos pagrindinės valstybinės socialinio draudimo pensijos dalies dydžio dalis, kuri gaunama dauginant atitinkamos pagrindinės valstybinės socialinio draudimo pensijos dalies dydį (20 ir 29 straipsniai) iš pensijos byloje fiksuoto įrodyto stažo ir dalijant iš pensijos skyrimo metu reikalauto stažo viso dydžio pensijai skirti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, Žin., 1994, Nr. 101-2017

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr. 98-2707 (98.11.11)

47 straipsnis. Stažo apskaičiavimas perskaičiuojant paskirtas pensijas

Visas pensijos byloje fiksuotas darbo stažas, buvęs iki Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo, laikomas asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažu, įgytu dirbant

pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu. Laikotarpiai, kurie buvo įskaityti į stažą padidinta trukme, įskaitomi kalendorine trukme.

Pensijos byloje fiksuoto stažo laikotarpiai, buvę po Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo, laikomi valstybinio socialinio pensijų draudimo stažu, įgytu dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, asmenims, išvardytiems Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnyje, mokėjusiems nustatytas valstybinio socialinio draudimo įmokas.

Perskaičiuojant invalidumo pensiją, į stažą įskaitomas laikotarpis, nurodytas 29 straipsnio trečiosios dalies 2 punkte. Jeigu asmens turimas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu iki šio įstatymo įsigaliojimo, yra didesnis už apskaičiuotąjį pagal 29 straipsnio 3 dalies nuostatas, papildoma pensijos dalis apskaičiuojama atsižvelgiant į visą faktinį asmens turimą stažą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

48 straipsnis. Asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento apskaičiavimas perskaičiuojant paskirtas pensijas

Perskaičiuojant paskirtas pensijas, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas (16 straipsnis) apskaičiuojamas pagal pensijos byloje fiksuotus duomenis tokia tvarka:

jei pensija paskirta pagal byloje fiksuotą asmens uždarbio vidurkį, apskaičiuotą pagal asmens uždarbio iki 1991 metų sausio 1 dienos duomenis, tai šis vidurkis dalijamas iš atitinkamo laikotarpio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio Lietuvoje;

jei pensija paskirta pagal asmens uždarbio po 1991 metų sausio 1 dienos duomenis, tai byloje fiksuoti mėnesiniai uždarbiai dalijami iš atitinkamų metų to mėnesio vidutinio darbo užmokesčio Lietuvoje ir visų taip apskaičiuotų dalmenų vidurkis laikomas draudžiamųjų pajamų koeficientu. Šiuo atveju iki 1991 metų sausio 1 dienos vidutinis kiekvieno mėnesio darbo užmokestis laikomas lygiu tų metų vidutiniam mėnesiniam darbo užmokesčiui Lietuvoje.

Perskaičiuojant paskirtas pensijas, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas imamas ne didesnis kaip 5.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, *Žin.*, 1995, Nr.59-1475

49 straipsnis. Pensijos nesumažinimo taisyklė

Jei perskaičiavus pensiją jos dydis sumažėja palyginti su ankstesniu dydžiu, pensininkui toliau mokama anksčiau paskirtoji indeksuota pensija toliau indeksuojant ją šio įstatymo 50 straipsnyje nustatyta tvarka.

Jei nustatoma sunkesnio invalidumo grupė asmeniui, kuriam buvo mokama neperskaičiuota invalidumo pensija pagal lengvesnio invalidumo grupę, šio asmens pageidavimu:

1) skiriama invalidumo pensija pagal naują grupę ir naujus stažo bei draudžiamųjų pajamų duomenis;

2) skiriama invalidumo pensija pagal naują grupę ir pagal šio įstatymo įsigaliojimo metu pensijos byloje buvusių stažo ir uždarbio duomenis;

3) toliau mokama neperskaičiuota invalidumo pensija pagal anksčiau turėtą grupę, indeksuojant ją 50 straipsnyje nustatyta tvarka.

Jei nustatoma lengvesnio invalidumo grupė asmeniui, kuriam buvo mokama neperskaičiuota invalidumo pensija pagal sunkesnio invalidumo grupę, šio asmens pageidavimu:

1) skiriama invalidumo pensija pagal naują grupę ir naujus stažo bei draudžiamųjų pajamų duomenis;

2) šio įstatymo 40 straipsnio antroje dalyje nustatyta tvarka skiriama invalidumo pensija pagal naują grupę ir pagal šio įstatymo įsigaliojimo metu pensijos byloje buvusius stažo ir uždarbio duomenis;

3) II grupės invalidui toliau mokama neperskaičiuota invalidumo pensija pagal anksčiau turėtą grupę, o III grupės invalidui toliau mokama pusė neperskaičiuotos invalidumo pensijos pagal anksčiau turėtą grupę, indeksuojant ją 50 straipsnio nustatyta tvarka.

Jeigu asmeniui, kuriam buvo mokama neperskaičiuota invalidumo pensija ir buvo nustatyta sunkesnio ar lengvesnio invalidumo grupė ir invalidumo pensija buvo paskirta iš naujo pagal šio straipsnio antrosios dalies 1 arba 2 punktų ar trečiosios dalies 1 arba 2 punktų nuostatas, vėl nustatoma iki paskiriant invalidumo pensiją iš naujo turėta lengvesnio ar sunkesnio invalidumo grupė, pagal kurią buvo mokama neperskaičiuota invalidumo pensija, šio asmens pageidavimu jam gali būti atnaujinta neperskaičiuota invalidumo pensija pagal turėtą lengvesnio ar sunkesnio invalidumo grupę. Atnaujinta neperskaičiuota invalidumo pensija toliau indeksuojama 50 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr. 101-2017

Nr. [VIII-846](#), 98.07.02, *Žin.*, 1998, Nr. 65-1875 (98.07.22)

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 66-2115 (99.07.30)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

50 straipsnis. Neperskaičiuotos pensijos indeksavimas

Neperskaičiuota pensija indeksuojama kiekvieną kartą patvirtinus naują bazinės pensijos ir einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydį.

Neperskaičiuotų senatvės, invalidumo, ištarnauto laiko, maitintojo netekimo pensijų dalis, neviršijanti 2002 metų gruodžio 31 dieną galiojusio bazinės pensijos dydžio, nuo 2003 metų sausio 1 dienos toliau indeksuojama kaip pagrindinė pensijos dalis šio straipsnio trečiojoje dalyje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į naujai patvirtintą bazinės pensijos dydį.

Indeksuojant neperskaičiuotos I grupės invalidumo pensijos pagrindinę dalį, prie jos pridedama 1,5 naujai patvirtintos bazinės pensijos prieaugio. Prie neperskaičiuotų senatvės, II grupės invalidumo, ištarnauto laiko, maitintojo netekimo pensijų pagrindinės dalies pridedamas 1 naujai patvirtintos bazinės pensijos prieaugis. Prie neperskaičiuotos III grupės invalidumo pensijos pagrindinės dalies pridedama 0,5 naujai patvirtintos bazinės pensijos prieaugio. Šiuo būdu indeksuota neperskaičiuotos pensijos pagrindinė dalis laikoma nauja neperskaičiuotos pensijos pagrindine dalimi.

Likusi, atmetus pagrindinę pensijos dalį, nurodytų pensijų dalis indeksuojama pagal naujai patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ir ankstesnių draudžiamųjų pajamų santykį.

Jei neperskaičiuota pensija viršija ar po indeksavimo ima viršyti 500 litų, ji mokama 500 litų dydžio ir toliau nebeindeksuojama ir jokių kitų būdų nedidinama, kol tam asmeniui mokėtina pagal šį įstatymą pensija ima viršyti 500 litų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr. 101-2017

Nr. [I-1052](#), 95 09 28, *Žin.*, 1995, Nr. 84-1901

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

NAUJAI SKIRIAMOS PENSIJOS

51 straipsnis. Neteko galios nuo 2000 m. sausio 1d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr. 101-2017

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 66-2115 (99.07.30)

52 straipsnis. Laikotarpiai, prilyginami valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui

Asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui, įgytam dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, prilyginami iki Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo buvę šie laikotarpiai:

1) visas darbininkų ir tarnautojų darbo laikas, taip pat kolūkio narių darbo kolūkiuose laikas bei Valstybinio socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nurodytų kitų asmenų, kurie pagal galiojusius įstatymus turėjo būti draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, darbo laikas;

2) rašytojų sąjungos, dailininkų sąjungos, kompozitorių sąjungos, kinematografininkų sąjungos narių bei kitų kūrybinių darbuotojų, kurie nebuvo šių kūrybinių sąjungų nariai, bet kuriuos jungė šių kūrybinių sąjungų profesiniai komitetai, kūrybinės veiklos laikas neatsižvelgiant į socialinio draudimo įmokų mokėjimą;

3) tarnybos sukarintoje apsaugoje, specialaus ryšio institucijose ir specialiose gelbėjimo dalyse laikas neatsižvelgiant į žinybinį pavaldumą ir specialų arba karinį laipsnį.

Asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui, įgytam dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, prilyginami iki šio įstatymo įsigaliojimo buvę šie laikotarpiai:

1) asmenų, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnį, privalomų valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo laikas;

2) asmenų, savanoriškai apsidraudusių valstybiniu savanoriškuoju pensijų draudimu valstybinio socialinio draudimo įstaigose, draudimo įmokų mokėjimo laikas;

3) apdraustų (dirbančių) asmenų ligos (laikinojo nedarbingumo) bei motinystės (nėštumo ir gimdymo) pašalpų gavimo laikas;

4) mokymosi laikas kvalifikacijos kėlimo kursuose, aspirantūroje, doktorantūroje ir klinikinėje ordinatūroje (rezidentūroje);

5) faktinis karinės, pasienio bei vidaus reikalų tarnybos laikas (išskyrus tarnybą naikintojų būriuose ir batalionuose), neįskaitant tikrosios karinės tarnybos prievolinių (būtiniosios tarnybos karių) tarnybos laiko.

6) prisiekusių Lietuvos Respublikai (perėjusių tarnauti Lietuvos Respublikai) valstybės saugumo pareigūnų tarnybos laikotarpiai;

7) reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių kalinimo ir tremties faktinis laikas, jei šis laikas neįskaitytas pagal 1 punktą;

8) asmenų, išvežtų Antrojo pasaulinio karo metais priverstiniais darbais už buvusios TSRS ribų, darbo laikas, taip pat buvimo getuose, koncentracijos ar kitokio tipo prievartinėse stovyklose Antrojo pasaulinio karo metais laikas;

9) ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyvių - karių savanorių faktinis laikas, išbūtas laisvės kovotojų struktūrose, jei šis laikas neįskaitytas kitaip.

Asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui, įgytam dirbant savarankiškai, prilyginami iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo šie laikotarpiai:

1) motinoms - vaikų invalidų, nesukakusių 16 metų, auginimo ir slaugos namuose laikas;

2) šeimos nariams - I grupės invalido slaugos namuose laikas;

3) tikrosios karinės tarnybos prievolinių (būtiniosios tarnybos karių) tarnybos laikas;

4) visų tradicinių Lietuvoje bažnyčių ir religinių organizacijų dvasininkų tarnybos laikas.

Šiame straipsnyje išvardyti laikotarpiai į valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą įskaitomi Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatyta tvarka ir tik tuo atveju, jei už juos asmuo negauna kitos valstybės pensijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr. 101-2017

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, Žin., 1995, Nr.59-1475
Nr. [VIII-589](#), 97.12.23, Žin., 1997, Nr.119-3077 (97.12.31)
Nr. [VIII-846](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr.65-1875 (98.07.22)
Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)
Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, Žin., 1999, Nr.113-3283 (99.12.30)

53 straipsnis. Pajamos, prilyginamos asmens draudžiamosioms pajamoms

Į asmens draudžiamąsias pajamas per laikotarpį iki Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo įtraukiama:

- 1) visos darbo apmokėjimo rūšys, kurioms pagal tuo metu galiojusias taisykles turėjo būti priskaičiuojami valstybinio socialinio draudimo įnašai;
- 2) kolūkių narių gautas visų rūšių apmokėjimas už darbą kolūkyje;
- 3) asmenų, išvardytų 52 straipsnio pirmosios dalies 2 punkte, gautas autoriaus honoraras;
- 4) asmenų, tarnavusių sukarintoje apsaugoje, specialaus ryšio institucijose ir specialiose gelbėjimo dalyse, uždarbis.

Į asmens draudžiamąsias pajamas per laikotarpį iki šio įstatymo įsigaliojimo įtraukiama:

- 1) asmenų, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnį, uždarbis ir kitos pajamos, nuo kurių buvo mokėtos privalomos valstybinio socialinio draudimo įmokos, taip pat gautos ligos (laikinojo nedarbingumo) bei motinystės (nėštumo ir gimdymo) pašalpos;
- 2) asmenų, savanoriškai apsidraudusių pensijų draudimu valstybinio socialinio draudimo įstaigose, deklaruotos draudimo sumos;
- 3) karių, vidaus reikalų ir valstybės saugumo pareigūnų, nurodytų 52 straipsnyje, gautas apmokėjimas;
- 4) kvalifikacijos kėlimo kursų klausytojų, aspirantų, doktorantų, klinikų ordinatorių bei rezidentų valstybės nustatytos atitinkamai gavėjų kategorijai pajamos.

54 straipsnis. Draudžiamųjų pajamų koeficiento apskaičiavimo ypatumai

Metiniams draudžiamųjų pajamų koeficientams apskaičiuoti iki 1995 metų sausio 1 dienos naudojamas Statistikos departamento paskelbtas atitinkamų metų valstybinio sektoriaus, akcinių bei uždarytųjų akcinių bendrovių darbuotojų apskaičiuotas vidutinis mėnesinis darbo užmokestis.

Nuo šio įstatymo įsigaliojimo asmens draudžiamųjų pajamų koeficientai apskaičiuojami atskirai pagal penkerius paeiliui einančius to asmens pasirinktus palankiausius kalendorinius jo valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, įgyto dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu (toliau šiame straipsnyje – stažas), metus iš laikotarpio nuo 1984 metų sausio 1 dienos iki 1994 metų sausio 1 dienos ir atskirai pagal visus metus, įskaitytus į stažą nuo 1994 metų sausio 1 dienos, bet ne daugiau kaip už 20 metų iš viso. Nuo 2009 metų sausio 1 dienos asmens stažo metai, buvę iki 1994 metų sausio 1 dienos, vidurkiui skaičiuoti neįskaitomi. Asmenims, iki 2009 metų sausio 1 dienos įgijusiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją, valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildomos dalies apskaičiavimo formulė (21 straipsnis) sudaroma iš dviejų atskirų dalių: $0,005 \times s \times k \times D + 0,005 \times S \times K \times D$. Senatvės pensijos papildomos dalies pirmojoje dalyje įrašomas asmens stažas ir draudžiamųjų pajamų koeficientas iki 1994 metų sausio 1 dienos, antrojoje dalyje – asmens stažas ir draudžiamųjų pajamų koeficientas nuo 1994 metų sausio 1 dienos. Asmenims, įgijusiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją pradedant 2009 metų sausio 1 diena ir vėliau, valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildomos dalies apskaičiavimo formulė sudaroma iš vienos dalies, kurioje įrašomas visas asmens įgytas stažas ir draudžiamųjų pajamų koeficientas, apskaičiuotas pagal asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas nuo 1994 metų sausio 1 dienos, bet

ne daugiau kaip pagal 25 to asmens pasirinktus palankiausius kalendorinius jo stažo metus (16 ir 21 straipsniai).

Asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas pagal draudžiamąsias pajamas iki 1994 metų sausio 1 dienos ir po šios datos imamas ne didesnis kaip 5.

Jei už valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui prilygintą laiką (52 straipsnio pirmoji ir antroji dalys) asmuo negali pateikti duomenų apie pajamas, prilyginamas draudžiamosioms pajamoms (53 straipsnis), dėl to, kad visai ar iš dalies neišsaugoti archyviniai dokumentai, kad asmuo dirbo buvusios TSRS respublikose arba turėjo vaiko iki trejų metų priežiūros atostogas, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas skaičiuojamas pagal to laikotarpio minimalų mėnesinį darbo užmokestį. Jeigu visi archyviniai dokumentai išsaugoti, tačiau juose nėra duomenų apie asmens pajamas per valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui prilygintą laiką, buvusį iki 1991 metų birželio 1 dienos, asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas skaičiuojamas laikant to laikotarpio pajamas nulinėmis.

Jeigu asmuo neturi šio straipsnio antroje dalyje nurodytų palankiausių penkerių kalendorinių paeiliui einančių metų, tačiau kiekvienais metais per penkerius kalendorinius paeiliui einančius metus iš laikotarpio nuo 1984 metų sausio 1 dienos iki 1994 metų sausio 1 dienos (toliau šioje dalyje – nurodytas laikotarpis) turėjo stažo, jo draudžiamųjų pajamų koeficientas skaičiuojamas pagal penkerius paeiliui einančius šio stažo metus. Jei asmuo nurodytu laikotarpiu turėjo stažo per penkerius ne paeiliui einančius kalendorinius metus, jo draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas pagal penkerius ne paeiliui einančius stažo metus laikantis kalendorinės metų sekos. Jeigu asmuo nurodytu laikotarpiu stažo turėjo mažiau kaip per penkerius paeiliui ar nepaeiliui einančius kalendorinius metus arba nurodytu laikotarpiu iš viso stažo neturėjo, jo draudžiamųjų pajamų koeficientas apskaičiuojamas iki penkerių metų stažo trūkstamus metus imant iš ankstesnio laikotarpio, skaičiuojant atgal nuo 1983 metų iki 1974 metų imtinai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1011](#), 95 07 04, *Žin.*, 1995, Nr. 59-1475

Nr. [I-1052](#), 95 09 28, *Žin.*, 1995, Nr. 84-1901

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

55 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio senatvės pensijos amžiaus ir stažo reguliavimai

Senatvės pensijos amžius iki 1995 metų sausio 1 dienos nustatomas 55 metai moterims ir 60 metų vyrams.

Nuo 1995 ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 dienos iki 2001 metų sausio 1 dienos senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus. Nuo 2001 metų sausio 1 dienos ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 dienos senatvės pensijos amžius didinamas moterims ir vyrams šešiais mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių: moterims – 60 metų, vyrams – 62 metus ir 6 mėnesius.

Būtinasis valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai iki 1995 metų sausio 1 dienos nustatomas 20 metų moterims ir 25 metai vyrams.

Nuo 1995 ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 dienos būtinasis draudimo stažas kasmet didinamas vieneriais metais vyrams ir moterims, kol pasiekia 30 metų vyrams ir 25 metus moterims. Po to šis stažas kasmet didinamas vieneriais metais moterims, kol pasiekia 30 metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr. 101-2017

Nr. [IX-84](#), 2000 12 19, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3563 (2000 12 29)

55⁽¹⁾ straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų padidinimo sąlygos

Šio įstatymo 55⁽²⁾–55⁽⁵⁾ straipsniuose nustatyta tvarka padidinamos valstybinės socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijos, kurių gavėjai atitinka visas šias sąlygas:

1) turi būtinają valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą senatvės ar invalidumo pensijai, kai pensija skiriama (paskirta) įsigaliojus šiam įstatymui, arba turėjo stažą, reikalingą viso dydžio senatvės ar invalidumo pensijai paskirti, kai pensija buvo paskirta pagal Lietuvos Respublikoje galiojusius pensijų įstatymus iki šio įstatymo įsigaliojimo;

2) turi įstatymo 55⁽²⁾–55⁽³⁾ straipsniuose nurodytą valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą;

3) asmeniui paskirtos vienos valstybinės socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensijos dydis arba paskirtų valstybinių socialinio draudimo pensijų ir Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų dydžių suma ne didesnė kaip 325 Lt per mėnesį. Kai asmeniui paskirta ir mokama valstybinė socialinio draudimo III grupės invalidumo pensija, didinant šią pensiją atsižvelgiama į invalidumo pensijos dydį pagal II invalidumo grupę (29 straipsnio 4 dalis). Kai asmeniui paskirta ir mokama sumažinta valstybinė socialinio draudimo senatvės pensija dėl to, kad jis pagal Pensijų sistemos reformos įstatymą pasirinko dalyvavimą pensijų kaupime (15 straipsnio 4 dalis), didinant šią pensiją atsižvelgiama į nesumažintą valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos dydį.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24
Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

55⁽²⁾ straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų padidinimas

Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos padidinamos asmenims, turintiems ne mažesnę kaip 25 metų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, įgytą dirbant pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu (52 straipsnio 1 ir 2 dalys) iki 1995 metų sausio 1 dienos. Pensija padidinama pagal šią formulę:

$PP_s = [M + (R - M) \cdot BPS / (R - BPS)] \cdot S / S_n$, kurioje:

PP_s – individualus senatvės pensijos prieaugis;

M – maksimalus senatvės pensijos prieaugis – 50 Lt;

R – senatvės pensijos padidinimo riba – 325 Lt ;

BPS – asmeniui paskirtos vienos valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos dydis arba paskirtų valstybinių socialinio draudimo pensijų ir Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų dydžių suma;

S – asmens turimas visas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažas, įgytas dirbant pagal darbo sutartį narystės ar tarnybos pagrindu;

S_n – valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo norma – 25 metai.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka apskaičiavus individualų senatvės pensijos prieaugį PP_s , asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas, apskaičiuotas už laikotarpį iki 1994 metų sausio 1 dienos, pakeičiamas pagal formulę:

$k_p = k + PP_s / (0,005 \times s \times D)$.

Pakeistas koeficientas k_p įrašomas senatvės pensijos papildomos dalies pirmosios dalies už laikotarpį iki 1994 metų sausio 1 dienos apskaičiavimo formulėje (54 straipsnio 2 dalis) vietoj apskaičiuoto asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento k .

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

55⁽³⁾ straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo invalidumo pensijų padidinimas

Valstybinės socialinio draudimo invalidumo pensijos padidinamos asmenims, kurie pensijos pagal šį įstatymą skyrimo metu turi (turėjo) įstatymo nustatytą būtinąjį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą invalidumo pensijai gauti, jeigu ne mažiau kaip pusė šio stažo įgyta iki 1995 metų sausio 1 dienos. Pensija padidinama pagal šią formulę:

$PP_{inv} = M + (R - M) \text{ BPS} / R - \text{BPS}$, kurioje:

PP_{inv} – individualus invalidumo pensijos prieaugis;

M – maksimalus invalidumo pensijos prieaugis – 50 Lt;

R – invalidumo pensijos padidinimo riba – 325 Lt;

BPS – asmeniui paskirtos valstybinės socialinio draudimo invalidumo pensijos dydis arba paskirtų valstybinių socialinio draudimo pensijų ir Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų dydžių suma. Kai asmeniui paskirta ir mokama valstybinė socialinio draudimo III grupės invalidumo pensija, didinant šią pensiją atsižvelgiama į invalidumo pensijos dydį pagal II invalidumo grupę (29 straipsnio 4 dalis).

Šio straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka apskaičiavus individualų invalidumo pensijos prieaugį PP_{inv} , asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas, apskaičiuotas už laikotarpį iki 1994 metų sausio 1 dienos, pakeičiamas pagal formulę:

$k_p = k + PP_{inv} / (0,005 \times s \times D)$.

Pakeistas koeficientas k_p įrašomas invalidumo pensijos papildomos dalies pirmosios dalies už laikotarpį iki 1994 metų sausio 1 dienos apskaičiavimo formulėje vietoj apskaičiuoto asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento k .

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

55⁽⁴⁾ straipsnis. Perskaičiuotų pagal šį įstatymą valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų padidinimas

Pagal šį įstatymą perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijos (45 straipsnio 1 ir 4 dalys) padidinamos:

senatvės pensijos – esant 55⁽¹⁾–55⁽²⁾ straipsniuose nustatytoms stažo ir pensijos dydžio arba pensijų dydžių sumos sąlygoms;

invalidumo pensijos – esant 55⁽¹⁾ ir 55⁽³⁾ straipsniuose nustatytoms stažo ir pensijos dydžio arba pensijų dydžių sumos sąlygoms. Kai asmeniui yra paskirta ir mokama valstybinė socialinio draudimo III grupės invalidumo pensija, didinant šią pensiją atsižvelgiama į invalidumo pensijos dydį, apskaičiuotą pagal II invalidumo grupę (29 straipsnio 4 dalis).

Apskaičiavus individualų pensijos prieaugį PP_s arba PP_{inv} , asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas pensijos apskaičiavimo formulėje atitinkamai pakeičiamas pagal formulę:

$K_p = K + PP_s / (0,005 \times S \times D)$ arba $K_p = K + PP_{inv} / (0,005 \times S \times D)$.

Pakeistas koeficientas K_p įrašomas senatvės ir invalidumo pensijų papildomos dalies apskaičiavimo formulėje vietoj buvusio apskaičiuoto asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento K .

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

55⁽⁵⁾ straipsnis. Neperskaičiuotų valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų padidinimas

Pagal šio įstatymo 49 straipsnio 1 dalies nuostatas mokamos neperskaičiuotos senatvės ir invalidumo pensijos (toliau šiame straipsnyje – mokamos neperskaičiuotos pensijos) padidinamos esant 55⁽¹⁾–55⁽³⁾ straipsniuose nustatytoms stažo ir pensijos dydžio arba pensijų dydžių sumos sąlygoms. Neperskaičiuotos senatvės pensijos padidinamos pridedant prie asmeniui mokamos

neperskaičiuotos senatvės pensijos prieaugį PP_s (55⁽²⁾ straipsnio 1 dalis), neperskaičiuotos I ir II grupių invalidumo pensijos – pridedant prie asmeniui mokamos neperskaičiuotos invalidumo pensijos prieaugį PP_{inv} (55⁽³⁾ straipsnio 1 dalis). Asmeniui mokama neperskaičiuota III grupės invalidumo pensija padidinama laikantis III grupės invalidumo pensijos apskaičiavimo nuostatų (29 straipsnio 4 dalis ir 49 straipsnio 3 dalies 3 punktas). Mokama neperskaičiuota III grupės invalidumo pensija dauginama iš dviejų, gauta suma padidinama pridedant invalidumo pensijos prieaugį PP_{inv} , paskui padidintos II grupės invalidumo pensijos suma mažinama 50 procentų. Padidintos neperskaičiuotos senatvės ir invalidumo pensijos toliau indeksuojamos 50 straipsnyje nustatyta tvarka.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisyamas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 24

56 straipsnis. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas

Asmenims, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo paskirta valstybinė socialinio draudimo senatvės ar ištarnauto laiko pensija, Lietuvos Respublikos ar personalinė pensija, arba po šio įstatymo įsigaliojimo - kitų teisės aktų nustatyta nuolatinė kompensacinė išmoka už ypatingas darbo sąlygas ir kurie dirbo šiame straipsnyje nustatytą laiką šiame straipsnyje nustatytais ypatingomis sąlygomis, suteikiama teisė gauti kas mėnesį mokamas kompensacijas. Teisė gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją tokiems asmenims suteikiama bendra šio įstatymo nustatyta tvarka.

Asmenims, dirbusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo požeminius darbus, darbus kenksmingomis darbo sąlygomis ir karštuosiuose cechuose, numatytus Lietuvoje galiojusiame gamybų, cechų, profesijų ir pareigų sąrašė Nr.1, taip pat dirbusiems kitus darbus sunkiomis sąlygomis, numatytus sąrašė Nr.2 :

1) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 10 metų, o moterims - ne mažiau kaip 7,5 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr.1, kompensacija išmokama už 10 metų;

2) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 12,5 metų, o moterims - ne mažiau kaip 10 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr.2, kompensacija išmokama už 5 metus.

Skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams - vyrams, išdirbusiems pagal galiojusį iki šio įstatymo priėmimo skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojų pareigų sąrašą 25 metus, moterims, išdirbusioms pagal šį sąrašą 20 metų, kompensacija išmokama už 10 metų.

Asmenims, dirbusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo toliau nurodytus darbus kompensacija išmokama už 5 metus:

1) asmenims, dirbusiems ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios TSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose arba ne mažiau kaip 20 metų jiems prilygintose vietovėse pagal galiojusį iki šio įstatymo priėmimo Tolimosios Šiaurės rajonų ir Tolimosios Šiaurės vietovių sąrašą;

2) moterims, dirbusioms tekstilės pramonės įmonėse darbus, numatytus Lietuvoje galiojusiame tekstilės pramonės gamybų ir profesijų sąrašė ne mažiau kaip 20 metų;

3) moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 15 metų traktorininkėmis mašinistėmis žemės ūkyje, kitose ūkio šakose, taip pat statybos, kelių ir krovimo mašinų mašinistėmis pagal Lietuvoje galiojusį gamybų ir profesijų sąrašą;

4) artistams, išdirbusiems tam tikrą stažą, teikusį teisę gauti ištarnauto laiko pensiją pagal galiojusius iki šio įstatymo priėmimo Ištarnauto laiko pensijų teatrų ir kitų teatro - žiūrovinių įstaigų darbuotojams skyrimo ir mokėjimo nuostatus;

5) civilinės aviacijos darbuotojams vyrams, valdžiusiems oro eismą ir turėjusiems dispečerio liudijimą ne mažiau kaip 15 metų, o moterims - ne mažiau kaip 10 metų;

6) civilinės aviacijos inžinerijos - technikos darbuotojams, dirbusiems darbą pagal galiojusį iki šio įstatymo priėmimo civilinės aviacijos inžinerijos - technikos darbuotojų pareigų sąrašą, vyrams - išdirbusiems ne mažiau kaip 20 metų, moterims - ne mažiau kaip 15 metų.

Asmenims, išdirbusiems ne mažiau kaip pusę šio straipsnio antrojoje - ketvirtojoje dalyse nustatyto laiko kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti, išmokama kompensacijos dalis, proporcinga išdirbtam laikui. Jei kompensacijai gauti reikia išdirbti šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis ne mažiau kaip 10 metų, kompensacijos daliai gauti turi būti dirbta ne mažiau pusės šio laiko 1988- 1994 metais; jei reikia išdirbti ne daugiau kaip 15 metų, ne mažiau pusės šio laiko turi būti dirbta 1986- 1994 metais; jei reikia išdirbti 20 metų, ne mažiau pusės šio laiko turi būti dirbta 1983-1994 metais; jei reikia išdirbti 25 metus, ne mažiau pusės šio laiko turi būti dirbta 1980-1994 metais; jei reikia išdirbti 30 metų, ne mažiau pusės šio laiko turi būti dirbta 1978-1994 metais.

Jei asmuo dėl šiame straipsnyje minėtų priežasčių turi teisę į kelias kompensacijas, tai išmokama tik didžiausioji.

Mėnesio kompensacijos dydis sudaro 150 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio trečiojoje dalyje ir ketvirtosios dalies 4 punkte, kompensacija gali būti mokama jų pasirinkto tvirto dydžio, tačiau ne mažiau kaip 50 procentų ir ne daugiau kaip 150 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio per mėnesį.

Asmenims, išskyrus šio straipsnio trečiojoje dalyje ir ketvirtosios dalies 4 punkte nurodytuosius, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kompensacija pradedama mokėti likus tiek mėnesių, iki jiems sukaks šio įstatymo nustatytas senatvės pensijos amžius, už kiek mėnesių kompensaciją išmokėti priklauso. Kai kompensacijos arba jos dalies mokėjimo asmeniui terminas pasibaigia (ar pasibaigė iki 2001 metų lapkričio 9 dienos), bet asmuo dar nėra sukakęs (ar nebuvo sukakęs 2001 metų lapkričio 9 dieną) senatvės pensijos amžiaus, kompensacija jam mokama iki jam sukaks senatvės pensijos amžius, nepaisant to, kad šiais atvejais viršijamas asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičius. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio trečiojoje dalyje ir ketvirtosios dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kompensacija gali būti pradėta mokėti anksčiau, jeigu jie nebedirba pagal pareigas, suteikusias teisę gauti kompensaciją. Kompensacija pradedama mokėti nuo jų pasirinktos datos pagal jų pareiškimą, paduotą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui. Šiuo atveju bendras išmokėtinų mėnesio kompensacijų skaičius neturi viršyti šiam asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičiaus.

Kreiptis dėl kompensacijos paskyrimo ir mokėjimo galima prieš tris mėnesius iki teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, nustatytos šio straipsnio aštuntojoje dalyje, arba bet kuriuo metu po teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos. Jeigu turintys teisę gauti kompensaciją asmenys dėl kompensacijos skyrimo kreipiasi po šio straipsnio aštuntojoje dalyje nustatytų kompensacijos mokėjimo pradžios terminų, kompensacija jiems mokama nuo teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 12 mėnesių iki dokumentų kompensacijai skirti ir mokėti gavimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniame skyriuje dienos.

Kompensacijų asmenims, dirbusiems ypatingomis darbo sąlygomis ne Lietuvoje, mokėjimo sąlygas ir tvarką nustato tarptautiniai susitarimai ir sutartys.

Kompensacijų apskaičiavimo bei išmokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-724](#), 94.12.21, *Žin.*, 1994, Nr.101-2017

Nr. [I-1438](#), 96.07.04, *Žin.*, 1996, Nr.68-1636 (96.07.19)

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

Nr. [VIII-1990](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 89-2751 (2000 10 25)
Nr. [IX-571](#), 2001-10-30, Žin., 2001, Nr. 94-3309 (2001-11-09)
Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27), *atitaisymas skelbtas: Žin., 2003, Nr. 24*

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-724](#), 94.12.21, Žin., 1994, Nr.101-2017
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-860](#), 95 04 20, Žin., 1995, Nr.35-860
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO
PAPILDYMO
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1011](#), 95 07 04, Žin., 1995, Nr.59-1475
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO
PAPILDYMO
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1052](#), 95 09 28, Žin., 1995, Nr.84-1901
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1438](#), 96.07.04, Žin., 1996, Nr.68-1636 (96.07.19)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 15, 38,
56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 m. sausio 1 d.
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-188](#), 97.04.22, Žin., 1997, Nr.38-924 (97.05.02)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 33, 34,
36, 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 45(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 m. liepos 1 d.
- 7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-589](#), 97.12.23, Žin., 1997, Nr.119-3077 (97.12.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 52 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. kovo 1 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-846](#), 98.07.02, Žin., 1998, Nr.65-1875 (98.07.22)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 49 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-905](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr.98-2707 (98.11.11)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 6, 8, 27, 28, 29, 30, 32, 34, 36, 40, 45, 46, 47, 52, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 d.

Pastaba. Iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos valstybinės socialinio draudimo invalidumo, našlių ir našlaičių pensijos bei kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas perskaičiuojamos pagal šio įstatymo nuostatas nuo 1999 m. sausio 1 d.

Pastaba. Tais atvejais, kai perskaičiavus valstybinę socialinio draudimo pensiją pagal šio įstatymo nuostatas jos dydis, palyginti su ankstesniu dydžiu, sumažėja, pensininkui mokama anksčiau paskirta pensija, toliau indeksuojant ją Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1016](#), 98.12.29, Žin., 1998, Nr.115-3274 (98.12.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 6, 8, 27, 28, 29, 30, 32, 34, 36, 40, 45, 46, 47, 52, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1292](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.66-2115 (99.07.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 7, 12, 14, 17, 24, 26, 27, 28, 39, 40, 42, 43, 45, 49, 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. sausio 1 d.

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1479](#), 99.12.16, Žin., 1999, Nr.113-3283 (99.12.30)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 45, 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 7, 12, 14, 17, 24, 26, 27, 28, 39, 40, 42, 43, 45, 49, 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO 1 IR 4 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šiuo įstatymu pakeisti ir papildyti Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 3, 9, 13 punktai, 14 straipsnio 2 ir 4 dalys, 45 straipsnio 1 ir 3 dalys, 52 straipsnio 2 dalies 8 punktas įsigalioja nuo 2000 m. sausio 1 d.

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1510](#), 99.12.23, Žin., 1999, Nr. 110-3208 (99.12.29)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 44 STRAIPSNIO PAKEITIMO BEI 31 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. sausio 1 d.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1652](#), 2000 05 02, Žin., 2000, Nr. 41-1165 (2000 05 19)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 45 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. birželio 1 d.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1786](#), 2000 07 04, Žin., 2000, Nr. 58-1715 (2000 07 19)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1990](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 89-2751 (2000 10 25)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 56 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-2010](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 92-2862 (2000 10 31)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. lapkričio 1 d.

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-84](#), 2000 12 19, Žin., 2000, Nr. 111-3563 (2000 12 29)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 18, 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

Iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos valstybinės socialinio draudimo invalidumo, našlių ir našlaičių pensijos, kurias apskaičiuojant buvo taikytos Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatos, įsigaliojus šiam įstatymui, neperskaičiuojamos.

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-109](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3573 (2000 12 29)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 23 IR 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-307](#), 2001 05 08, Žin., 2001, Nr. 43-1487 (2001 05 23)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 23 IR 32 STRAIPSNIŲ

PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-571](#), 2001-10-30, Žin., 2001, Nr. 94-3309 (2001-11-09)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 56 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-616](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 103-3658 (2001-12-07)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 21, 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-845](#), 2002-04-16, Žin., 2002, Nr. 47-1796 (2002-05-10)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 36, 45(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. gegužės 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1112](#), 2002-10-01, Žin., 2002, Nr. 101-4491 (2002-10-23)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 1 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1245](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 124-5620 (2002-12-27)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 10, 28, 29, 34, 35, 38, 39, 40, 45, 49, 54, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 55(1), 55(2), 55(3), 55(4), 55(5) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnio 4 dalies nuostatas dėl Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 12 punkto pakeitimo, įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

Šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalies nuostatos dėl Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 12 punkto pakeitimo įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

Šio įstatymo atitaisyimas skelbtas: Žin., 2003, Nr. 24 (2003-03-07)

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1247](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 123-5535 (2002-12-24)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, NELAIMINGŲ ATSIDIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, ŽALOS ATLYGINIMO DĖL NELAIMINGŲ ATSIDIKIMŲ DARBE AR SUSIRGIMŲ PROFESINE LIGA LAIKINOJO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1295](#), 2003-01-16, Žin., 2003, Nr. 12-437 (2003-01-31)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO, 23 IR 32 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šio Įstatymo 3 straipsnio nuostatos taikomos nuo 2003 m. sausio 1 d.

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1298](#), 2003-01-21, Žin., 2003, Nr. 14-538 (2003-02-07)

PILIETYBĖS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, ŠALPOS (SOCIALINIŲ) PENSIJŲ ĮSTATYMO, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas, išskyrus šio Įstatymo šeštojo skirsnio 2 straipsnį, įsigalioja nuo 2003 m. kovo 1 d.

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

PENSIJŲ SISTEMOS REFORMOS ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, DRAUDIMO ĮSTATYMO, PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO, GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1728](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4107 (2003-09-26)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO IR VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. spalio 1 d.

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-11-25, Žin., 2002, Nr. 113-5057 (2002-11-27)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO 69 STRAIPSNIO 2 DALIES, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO (2000 M. KOVO 16 D. REDAKCIJA) 1 DALIES 9 PUNKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO (1999 M. GRUODŽIO 16 D. REDAKCIJA) 1 DALIES 5 PUNKTO BEI 23 STRAIPSNIO (1994 M. GRUODŽIO 21 D., 2000 M. GRUODŽIO 21 D., 2001 M. GEGUŽĖS 8 D. REDAKCIJOS) ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2003-09-26)

autrap@lrs.lt